

Vyhlasenie Prezídia Únie miest Slovenska k zámerom povrchovej ťažby zlatostrieborných rúd s využitím technológie lúhovania prostredníctvom kyanidu sodného, resp. inou chemickou technológiou na území Slovenskej republiky.

Súčasný banský priemysel používa čoraz drsnejšie metódy ťažby a úpravy rudy, z ktorej sa vyrábajú kovy. Ťažia sa aj ložiská s nízkym obsahom kovu, vďaka silným mechanizmom sa čoraz častejšie otvárajú povrchové ťažobné jamy, pričom sa premiestňuje obrovské množstvo materiálu. Vznikajú veľkorozmerné skládky hlušiny, lúhovacie plošiny a odkaliská.

Takéto bane ničia tvár krajiny, ovplyvňujú a ohrozujú vodný režim, zaberajú rozsiahle plochy lesa alebo poľnohospodárskej pôdy.

Pri extrakcii kovu z rudy sa používajú chemické procesy, ktoré sú zvládnuteľné v laboratórnych podmienkach, no prax ukazuje, že pri veľkých množstvách rudy i chemikálií dochádza opakovane k haváriám spôsobujúcim ekologické škody, ba až katastrofy. Len v Európe došlo za posledných 12 rokov k pretrhnutiu hrádze odkaliska v Aznalcóllare v Španielsku, v Baia Mare v Rumunsku, v Aitikou vo Švédsku, v Kolontáre v Maďarsku a začiatkom novembra 2012 v bani Talvivaara vo Fínsku, pričom toxické látky zasiahli vždy široké okolité prostredie.

V poslednej dobe sa ťažobné spoločnosti pokúšajú získať povolenia na ťažbu zlatostrieborných rúd aj na Slovensku. Prvé v poradí bolo ložisko Šturec v Kremnici, nasleduje Biely Vrch v Podpoľaní, ale určite nebudú jediné, po ktorých zatúžia moderní zlatokopi.

Už úvahy o povrchovej ťažbe v blízkosti obcí a miest spôsobujú zneistenie ich obyvateľov, nevedia si plánovať budúcnosť, nehovoriac o okamžitom zastavení záujmu iných potenciálnych investorov a poklese cien nehnuteľností.

Preto sú namieste otázky, či takéto projekty patria do husto obývaného kultúrneho územia, či má pre občanov tejto krajiny väčšiu cenu zlato alebo pitná voda a či máme dopustiť ďalšie znižovanie produkcie domácich potravín, v súvislosti so znehodnocovaním poľnohospodárskej pôdy.

Vyzývame členov vlády a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, aby sa týmto problémom zaoberali, pretože dnešné zákony umožňujú developerom takéto dobrodružné a environmentálne neprijateľné projekty začínať, pričom jedinou zbraňou proti nim je odpor dotknutých obyvateľov. Je paradoxné, že len v roku 2012 museli občania žalovať v jednom prípade obvodný úrad životného prostredia a v druhom prípade obvodný banský úrad pre ich nezákonný postup.

Únia miest Slovenska podporuje uznesenie č. 102/2012 Rady OZ KOVO, v ktorom žiada vládu SR o iniciovanie zmeny platnej, resp. prijatie novej legislatívy, ktorá zaradí Slovensko medzi krajiny ako Česká republika, Nemecko a Maďarsko, ktoré prijali úplný zákaz používania metódy kyanidového lúhovania pri ťažbe nerastov.

V Liptovskom Mikuláši 23.11.2012

Za správnosť zodpovedá Marián Minarovič, generálny sekretár ÚMS